BRUKERMANUAL

SE-S400

1 printer og liten skuff

SE-C450

1 printer og stor skuff

SE-S3000

2 printere og stor skuff

SE-C3500

2 printere og stor skuff

CASIO

Versjon 1 – September 2013

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE 1
INTRODUKSJON 3
SUPPORT & TELEFONSUPPORTAVTALE 3
DRIFTSFORSTYRRELSER 3
REPARASJON 3
VIKTIG 4
BATTERI 4
Eksempel på tastatur 5
Forklaringer til funksjonstaster 6
GENERELT 8
Nøkkelposisjoner 8
Skuff 8
Skifte Rull / Ruller 9
DAGLIG BRUK 10
Vanlig Kontantsalg 10
Subtotal & Vekslepenger 10
Repetere 10
Multiplisering 10
Salg med faste priser på varegruppetast 11
Betaling med bankkort/kredittkort 11
Kredittsalg 11
Forskjellige betalingsformer; Bankkort, Kontant & Kreditt 11
Salg med PLU-nummer 12
Rabatt på varer med kr rabatt før Subtotal (på 1 vare) 13
Rabatt på varer med % -tasten før Subtotal (på 1 vare) 13
Innbetaling av kontanter til kassen 13
Utbetaling av kontanter fra kassen 13
Korrigere før varegruppe er angitt 14
Korrigere siste - etter at varegruppe er angitt 14
Korrigere alt - etter SUBTOTAL 14
Retur av varer 15
Skuff 15
Referansenummer på kundebongen 15
Visning av tid og dato 16
..... 16
Eksempel på kundebong med grafisk logo 16
PROGRAMMERING – Basic setup 17
Programmering av Dato/Tid 17
Programmering av Varegrupper 18
Programmering av PLU'er 18
Programmering av Ekspeditører 19
RAPPORTER og OPPGJØR 20
Casio SE-S400/SE-C450 20
Casio SE-S3000/SE-C3500 20
Generelt om X og Z 21
Noen eksempler på rapporter og utskrifter 22
..... 22
FEILMELDINGER 23
Hvis kassaskuffen ikke åpner 24
REGNSKAPSLOV 1998 / Krav til kassaapparat 25
* Summering strimmel fra *kassaapparat* (X/Z rapporter) 25
* Dagens kontantsalg skal telles , dokumenteres og avstemmes. 25

INTRODUKSJON

Gratulerer med deres nye Casio kasseapparat.
Riktig bruk og vedlikehold vil sikre Dem og Deres forretning problemfri ekspedering i en årrekke. Det er derfor av meget stor betydning at det settes av tid til å studere brukerveiledningen. Denne dokumentasjon dekker alt som har med den daglige drift av kassaapparatet å gjøre. Dokumentasjonen er utarbeidet av Kasse og Butikkdata AS (KBD), som er eneimportør av CASIO kassasystemer i Norge.

Det tas forbehold om feil, mangler og endringer uten forvarsel.

SUPPORT & TELEFONSUPPORTAVTALE

Kasseapparatet leveres standard programmert men kan selvfølgelig tilpasses deres individuelle behov. Denne brukermanualen veileder dere gjennom mulighetene for individuell tilpasning samt daglig betjening av kasseapparatet.

Spørsmål om den daglige betjening av kasseapparatet kan i begrenset omfang rettes til din lokale Casio forhandler, de har mange års erfaring i salg og service av Casio kasseapparater. Hjelp til hel eller delvis omprogrammering av kasseapparatet gis kun mot avregning etter gjeldende timepriser / telefonsupportavtale. Betingelser og priser for telefonsupportavtale finnes på side 31.

DRIFTSFORSTYRRELSER

Dersom det skulle oppstå en driftsforstyrrelse av en eller annen art, er det som oftest kun en liten bagatell som er årsaken. Erfaringsmessig er dette brukerfeil. Derfor ber vi Dem, før Deres forhandler kontaktes, om å lese bruker/programmerings-veiledningen. Sjekk spesielt eget avsnitt om ”FEILMELDINGER".

REPARASJON

Hvis det i garantiperioden skulle oppstå feil på deres Casio kasseapparat, ta kontakt med din leverandør/selgeren. Eller ta kontakt med importør, KASSE OG BUTIKKDATA AS. Herfra vil dere få informasjon om videre saksgang. Merk at det er innleveringsgaranti på produktet, det betyr at produktet skal innleveres/sendes til en av KBD anvist adresse. Ønskes reparasjon på stedet, er eventuelt reservedelsforbruk dekket av garanti. Reise og arbeid debiteres etter gjeldende satser.

Din forhandler

Inmportør
Kasse og Butikkdata AS
Ravnsborgveien 52,1395 Hvalstad
Tlf: 66 77 80 30, Fax: 66 77 80 31
E-post: firmapost@kbd.as www.kbd.as

VIKTIG

Plassering

Sørg for å plassere kassaapparatet på et flatt, stabilt underlag, unna varme, direkte sollys, fuktighet og støv.

Nettstøpsel

Kassaapparatet skal kun tilkobles standard jordet stikkontakt på 220-240 Volt, 50 Hz.
Egen kurs fra sikringskapet anbefales på det sterkeste for å eliminere driftsforstyrrelser fra andre elektriske apparater.

Rengjøring

Rengjør kassaapparatet's chassis med jevne mellomrom med en lett fuktet, myk klut.
Bruk aldri tynner, bensin ol.

Rekvisita

Bruk kun originale kassaruller.
58 mm termo kassaruller.
Bruk ikke maskinen uten kassaruller, da dette kan forårsake skade på skriveren.

BATTERI

Kassaapparatet er utstyrt med **2 x AA** batterier for å holde på salgstall og programmerte data i tilfelle strømavbrudd / flytting av maskinen. Batteriene bør byttes 1 gang pr år. Dersom kassaapparatets nettkabel er frakoblet, vil batteriet holde på dataene i ca. 20 dager.

Husk at et svakt batteri kan resultere i tap av verdifulle transaksjonsdata, vareregister ol. Dessuten kan et batteri som lekker forårsake skade på maskinen.

Batteriene byttes slik:
Løft opp dekselet over kassarullen og ta ut rullen. Til venstre for rullen (S400) / under rullen (S2000), er et lite sort deksel som åpnes ved å presse inn ved markeringen. Bytt de 2 batteriene. Batteriet må skiftes med strømmen tilkoblet. Sett i kassarullen og lukk alle deksel.

NB: Kassen skal stå tilkoblet til strøm døgnet rundt.

Eksempel på tastatur

Brukermanualen tar for seg 4 modeller som er nesten identiske.
Enkelte forskjeller/funksjoner kan allikevel avvike i denne manualen.

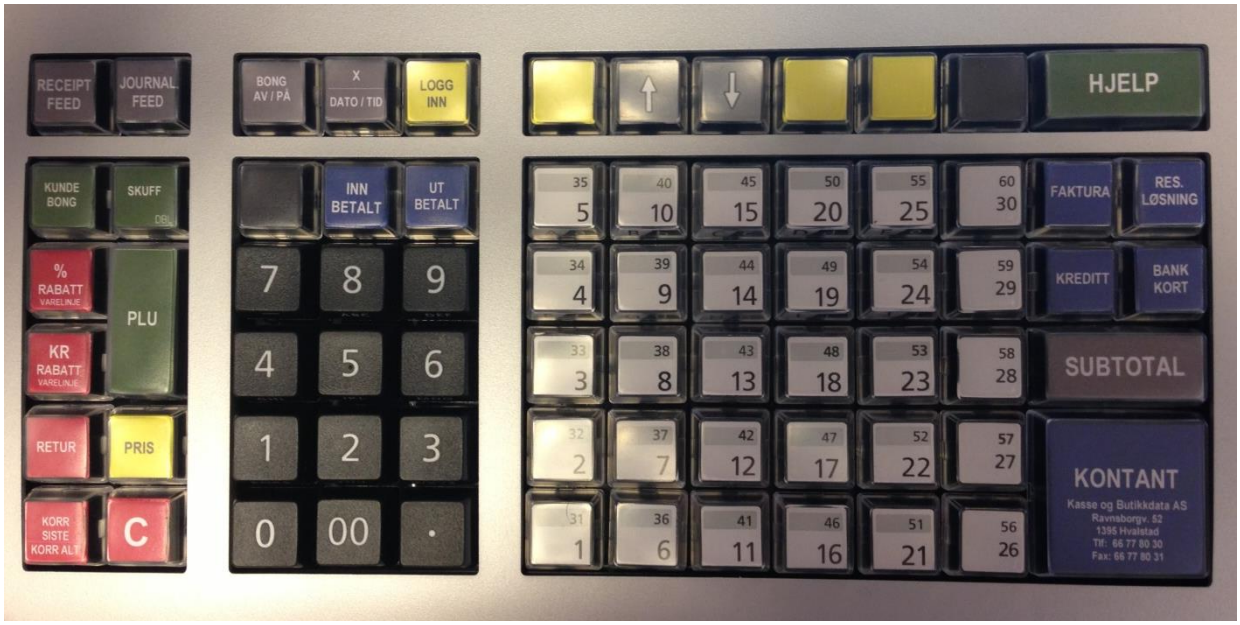

Forklaringer til funksjonstaster

- PAPIRMATING
Hold tasten nede for å kjøre frem Kundebongen/R-feed (SE-S400 & SE-C450)
Hold tasten nede for å kjøre frem Journalpapiret/J-feed (SE-S3000 & SE-C3500)

- KUNDEBONG
Brukes når kundekvitteringsprinteren er avslått og kunden ønsker en kvittering i Ettertid. Kun den siste transaksjonen kan skrives ut.

- % RABATT
Prosentvis avslag

- KR RABATT
Kroneavslag.

- RETUR
Returføring av vare. Trykk på tasten, beløp og VGR.

- KORR SISTE / KORR ALT
Korrigerer siste registrerte vare / hele bongen etter SUBTOTAL

- SKUFF
Åpner skuffen

- PLU
Brukes til salg av varer på PLU-nr.

- PRIS
Brukes til inntastning av pris på åpne PLU'er.

- C
Sletter feiltastede tall på numerisk tastatur.

- BONG AV / PÅ
Slår av / på kvitteringsprinteren. Trykk 2 ganger for å aktivere/deaktivere.

- X / DATO-TID
Viser klokke og dato og brukes også for multiplisering (antall x pris).

- VGR SHIFT
Skifter meny mellom
VGR 1-25 (S400)
VGR 1-30 (S3000)

- INNBETALT
Brukes til innbetaling av kontanter uten varesalg. Justerer kontantbeholdning i skuffen.

- UTBETALT
Brukes til utbetaling av kontanter uten varesalg. Justerer kontantbeholdning i skuffen.

- LOGG INN
Logger inn ekspeditør, angi egen ekspeditørkode. Maks 50 stk.

- EKSP. 1 OSV.
Logger inn ekspeditør med egen knapp. Maks 4 stk

- LOGG UT
Logger ut ekspeditør med egen kode

- NUMERISKE TASTER
Brukes til inntasting av verdier.

- VGR -TASTENE
VGR 1-25 (S400) & VGR 1-30 (S3000)
Varegruppe-taster brukes til å registrere vareverdien på riktig varegruppe.

- FAKTURA
Avslutningstast: Brukes når kunden ikke betaler, men faktura skal sendes.

- RESERVELØSNING
Avslutningstast: Brukes når betalingsterminalen er nede (Ikke online).

- KREDITT
Avslutningstast: Brukes når kunden har kreditt og betaler samlet senere.

- BANKKORT
Avslutningstast: Brukes når kunden betaler med bankkort.

- KONTANT
Avslutningstast: Brukes når kunden betaler kontant.
Vekslingsfunksjon: Etter SUBTOTAL tastes mottatt beløp og trykk på KONTANT. Viser på displayet og på kvitteringen hva kunden skal ha tilbake i vekslepenger.

- SUBTOTAL
Viser det totale salget hittil på transaksjonen. Kan brukes når som helst under en registrering. Kan brukes flere ganger.

GENERELT

Nøkkelposisjoner

Nøkkel- posisjon	Funksjon	Beskrivelse
X2/Z2	Nullstilling	Avleser salgstall i minnet og nullstiller data. NB: X nullstiller ikke data. For nullstilling benytt Z.
Z	Nullstilling	Avleser salgstall i hukommelsen og nullstiller data
X	Avlesning	Avleser salgstall i minnet, men nullstiller ikke data.
REG	Registrering	Brukes ved normal salgsregistrering
OFF	Avslått	Kasseapparatet er slått av.
RF	Returføring	Retur på nøkkel (Returfør/Refound) transaksjonen går i minus.
PGM	Programmering	Programmeringsposisjon

Skuff

I tilfelle innbrudd bør skuffen ikke lukkes eller låses. La skuffen stå åpen om natten slik at man kan se at den er tom.

Ved eventuelt strømavbrudd kan skuffen åpnes manuelt. Under skuffen, bak, sitter en spak som skyves til sides, magneten frigjøres og skuffen åpnes.
NB ! Skuffen vil ikke åpnes dersom den er låst i front med nøkkel.

Se også FEILMELDINGER

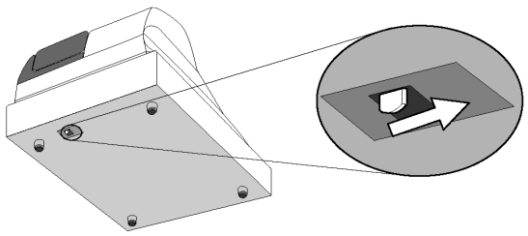

Skifte Rull / Ruller

CASIO SE-modeller benytter det nye enkle ”Drop-in” printeren for enkelt å kunne skifte papir. Se illustrasjoner.

NB: Kassen bruker 58mm termopapir. På termopapir er det kun den ene siden som er ”aktiv”. Ikke noen skrift på bongen ? Rullen er snudd feil vei !
Bruk originalpapir med 10 års arkivbestandighet.

Casio SE-S400/SE-C450 – 1 printer

Løft opp deksel

Sett i ny rull

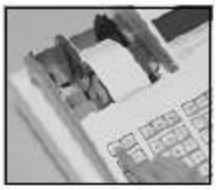

Trykk på plass deksel

Casio SE-S3000/SE-C3500 – 2 printere

Kundebong

Løft opp deksel

Sett i ny rull

Trekk ut litt papir

Trykk på plass deksel

Journalrull

Sett i ny rull

Tre papiret i journaloppsamler

Sett på sideplate

Legg oppsam-leren på plass

DAGLIG BRUK

Vanlig Kontantsalg

Vare	Á-pris	Kr. 1,00
	Antall	1
	Varegrp.	1
Betaling	Kontant	Kr. 1,00

Tast pris: 100

Trykk på Varegruppetast 1

Trykk på KONTANT

Subtotal & Vekslepenger

Vare	Á-pris	Kr. 12,34
	Antall	1
	Varegrp.	2
Betaling	**Kontant**	**Kr. 20,00**

Tast pris: 1234

Trykk på Varegruppetast 2

Trykk på SUBTOTAL

Tast 2000 og KONTANT

Repetere

Vare	Á-pris	Kr. 1,50
	Antall	**3**
	Varegrp.	1
Betaling	Kontant	Kr. 10,00

Tast pris: 150

Trykk på Varegruppetast 1 **tre ganger**

Trykk på SUBTOTAL

Tast 1000 og KONTANT

Multiplisering

Vare	Á-pris	Kr. 1,00
	Antall	12
	Varegrp.	1
Betaling	Kontant	Kr. 20,00

Tast antall varer: 12

Trykk på **X - tasten**

Tast pris: 100 og Varegruppetast 1

Trykk på SUBTOTAL

Tast 2000 og KONTANT

HUSK: Angi alltid antall først

Salg med faste priser på varegruppetast

Fast pris	Kr. 1,00	Kr. 3,00	Kr. 9,00
Varegrp.	1	2	3
Antall	1	2	4
Kontant	Kr. 50,00		

Trykk på Varegruppetast 1
Trykk på Varegruppetast 2 - to ganger
Tast 4 og på **X - tasten**
Trykk på Varegruppetast 3
Tast 5000 og KONTANT

Betaling med bankkort/kredittkort

Vare	Varegrp. 1	Kr. 11,00
	Antall	1
Betaling	Bankkort	Kr. 20,00

Tast pris: 1100
Trykk på Varegruppetast 1
Trykk på SUBTOTAL
Tast 2000 og BANKKORT

Kredittsalg

Á-pris	Kr. 1,00	Kr. 5,00	Kr. 10,00
Antall	1	1	1
Varegrp.	1	2	1

Tast pris: 100 og Varegruppetast 1
Tast pris: 500 og Varegruppetast 2
Tast pris: 1000 og Varegruppetast 1
Trykk på SUBTOTAL og KREDITT

Forskjellige betalingsformer; Bankkort, Kontant & Kreditt

Vare	Varegrp. 4	Kr. 55,00
	Antall	1
Betaling	Bankkort	Kr. 35,00
	Kontant	Kr. 5,00
	Kreditt	Kr. 15,00

Tast pris: 5500
Trykk på Varegruppetast 4
Trykk på SUBTOTAL
Tast 3500 og BANKKORT
Tast 500 og KONTANT
Trykk på KREDITT

Salg med PLU-nummer

Eksempel 1: Vanlig salg med vekslepenger.

Vare	Á-pris	Kr. 2,50	Tast 14 (PLU-nr.)
	Antall	1	Trykk på PLU-tasten
	PLU-nr.	14	Trykk på SUBTOTAL
Betaling	Kontant	Kr. 3,00	Tast 300 og KONTANT

Eksempel 2: Repeterende

Vare	Á-pris	Kr. 2,50	Tast 14 (PLU-nr.)
	Antall	**3**	Trykk på PLU-tasten **3 ganger**
	PLU-nr.	14	Trykk på SUBTOTAL
Betaling	Kontant	Kr. 10,00	Tast 1000 og KONTANT

Eksempel 3: Multiplisering

Vare	Á-pris	Kr. 2,00	Tast 10 (Antall)
	Antall	10	Trykk på X - tasten (Multiplisering)
	PLU-nr.	7	Tast PLU-nr: 7 og PLU-tasten
			Trykk på SUBTOTAL
Betaling	Kontant	Kr. 20,00	Tast 2000 og KONTANT

Rabatt på varer med kr rabatt før Subtotal (på 1 vare)

Vare	Varegrp. 1	Kr. 5,00
	Antall	1
	Rabatt	Kr. 1,00
Betaling	Kontant	Kr. 10,00

Tast pris: 500

Trykk på Varegruppetast 1

Tast varerabatten: 100 og trykk på KR RABATT

Trykk SUBTOTAL
Tast 1000 og KONTANT

Rabatt på varer med % -tasten før Subtotal (på 1 vare)

Vare	Varegrp. 1	Kr. 5,00
	Antall	1
	Rabatt	10%
Betaling	Kontant	Kr. 10,00

Tast pris: 500

Trykk på Varegruppetast 1

Tast varerabatten: 10 og trykk på %-RABATT

Trykk SBTOTAL
Tast 1000 og KONTANT

Innbetaling av kontanter til kassen

Eksempel på et innbetalt kontantbeløp som skal registreres uten omsetningen.

Nøkkelen skal stå i posisjon: REG.

Mottatt beløp	Kr. 700,00

Tast 70000 og trykk på INNBETALT

Utbetaling av kontanter fra kassen

Eksempel på en kontant utbetaling, som skal registreres uten omsetningen.

Nøkkelen skal stå i posisjon: REG.

Utbetalt beløp	Kr. 100,00

Tast 10000 og trykk på UTBETALT

Korrigere før varegruppe er angitt

Hvis man har tastet feil i en transaksjon, finnes det flere måter å rette opp på ved hjelp av. C-tasten.

Nøkkel må stå i posisjon: REG.

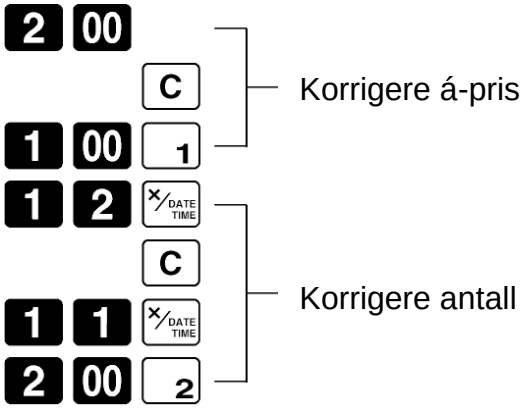

Varegruppen er illustrert med: 2

(Tallet viser hvilken varegruppe som brukes)

Korrigere siste - etter at varegruppe er angitt

KORR SISTE KORR ALT

Pris	Feil pris
505	550

Man har tastet prisen til 550 i stedet for 505 og trykket på en varegruppetast.

Korrigere:
Trykk på KORR SISTE / KORR ALT –tasten (sist inntastet vare slettes)

Tast inn riktig beløp og trykk varegruppetasten igjen.

Korrigere alt - etter SUBTOTAL

KORR SISTE KORR ALT

Vare	Varegrp. 1	Kr. 5,00	Tast pris: 500
	Antall	1	Trykk på Varegruppetast 1
	Rabatt	Kr. 1,00	Tast varerabatten: 100 og trykk på KR RABATT
Betaling	Kontant	Kr. 10,00	Trykk SUBTOTAL (Rabatten skulle egentlig ha vært 10%)

Korrigere:
Trykk på KORR SISTE / KORR ALT – tasten etter SUBTOTAL,
kvitteringen annulleres, start på nytt igjen.

Retur av varer

HUSKEREGEL: RF = Returfør/Refound

Vri nøkkel til: RF.

Retur av en vare fungerer som en helt vanlig salgstransaksjon:

Vare 1	Varegrp. 1	Kr. 1,50
	Antall	2
Vare 2	Varegrp. 2	Kr. 1,20
	Antall	6
Betaling	Kontant	kr. 10,20

Tast pris: 150

Trykk 2 ganger på Varegruppetast 1

Tast 6 (Antall)

Trykk på X - tasten

Tast Varegruppetast 2

Trykk på KONTANT

NB:
Husk å vri nøkkelen tilbake til REG.

Skuff

Vri nøkkel til REG.

Trykk på SKUFF – tasten - skuffen åpner seg og printeren skriver en kvittering.

Referansenummer på kundebongen

På CASIO SE-XXX er det mulig å angi et referansenummer eller et ID-nummer på opp til 16 siffer på bongen. Til dette brukes SKUFF-tasten.

Vare 1	Varegrp. 1	Kr. 7,50
	Antall	1
Betaling	Kontant	Kr. 7,50
Ref.nr.	12345678	

Tast inn referansenummer: 12345678

Trykk på SKUFF

Tast pris: 750

Trykk på Varegruppetast 1

Trykk på KONTANT

Visning av tid og dato

(for programmering, se eget kapittel).

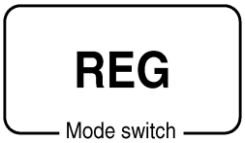

Vri nøkkel til: REG.

Visning av dag/dato/tid :
Trykk på X /DATO TID - tasten.

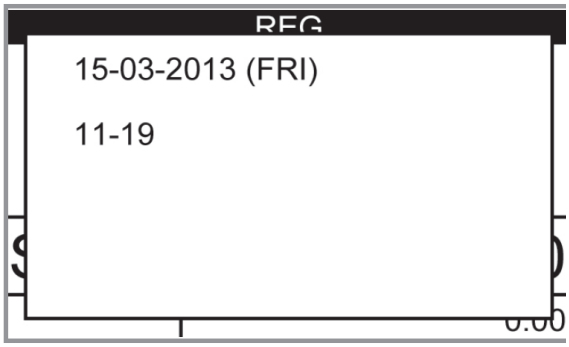

Fjerning av dag/dato/tid :
Trykk på C (Clear) - tasten.

Eksempel på kundebong med grafisk logo

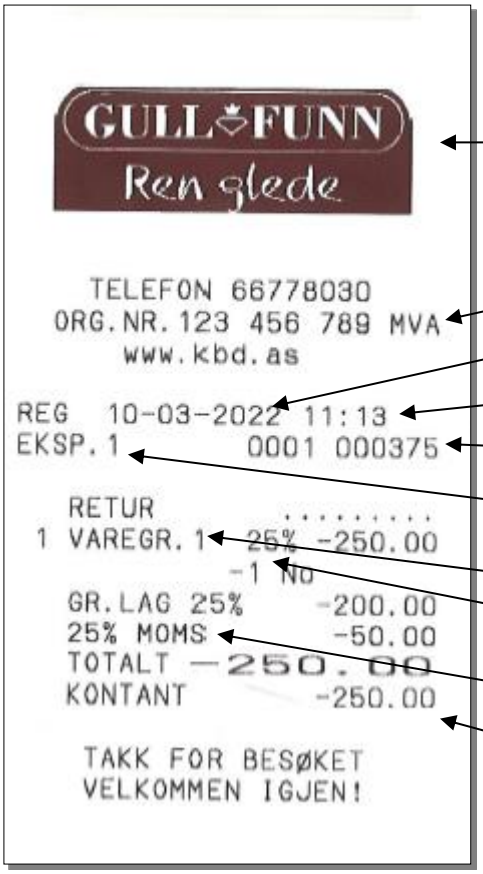

Ny bokføringslov setter krav til dagens kassaapparat. Alle våre modeller har funksjoner som tilfredsstiller disse krav, se avbildet kassabong.

1	Angivelse av partene, selgernavn (her med grafisk logo)
2	Organisasjonsnummer til utsalgssted
3	Dato for utstedelse av kjøpsdokumentasjon
4	Tid for levering
5	Bilagsteller
6	Ekspeditørens navn
7	Ytelsens antall og navn
8	MVA spesifisering
9	Spesifisering av momsen
10	Type betaling og beløp

PROGRAMMERING – Basic setup

Når nøkkel settes til PGM, vises flg. skjerm;

Programmering av Dato/Tid

Bruk pil-taster og velg «Dato innst.» , og trykk KONTANT

Velg aktuelt felt, slå inn ny verdi og trykk KONTANT

Avslutt med å trykke på SUBTOTAL

Programmering av Varegrupper

Bruk pil-taster og velg «VGR innst.» , og trykk KONTANT

Trykk KONTANT

Bruk pil-taster, velg aktuell Varegruppe og trykk KONTANT

Bruk pil-taster, velg aktuelt felt som skal endres og trykk KONTANT

- Varegruppe tekst (se s.19 for oversikt over bokstaver)
- Enhets Pris
- Momstabell
- Gruppe link
- High AMT Limit

Gjør endringer og avslutt med å trykke SUBTOTAL

Programmering av PLU'er

Bruk pil-taster og velg «PLU innst.» , og trykk KONTANT

Trykk KONTANT

Bruk pil-taster, velg aktuell Plu og trykk KONTANT

Bruk pil-taster, velg aktuelt felt som skal endres og trykk KONTANT

- Plu tekst (se s.19 for oversikt over bokstaver)
- Enhets Pris
- Momstabell
- Gruppe link
- Varegruppe link
- Åpen PLU

Gjør endringer og avslutt med å trykke SUBTOTAL

Programmering av Ekspeditører

Bruk pil-taster og velg «Eksp. innst.» , og trykk KONTANT

Bruk pil-taster, velg aktuell Ekspeditør og trykk KONTANT

Bruk pil-taster, velg aktuelt felt som skal endres og trykk KONTANT

- Ekspeditør navn (se oversikt over bokstaver)
- Hemmelig Nr.

Gjør endringer og avslutt med å trykke SUBTOTAL

Oversikt over bokstaver

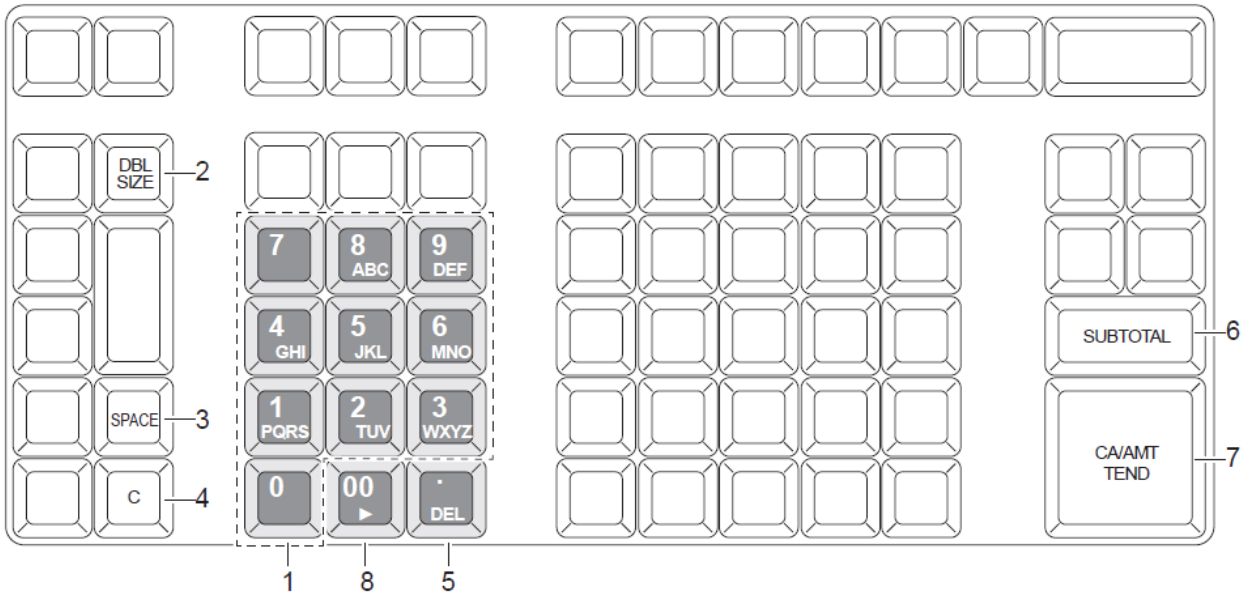

Ti-talls tastaturet benyttes når tekster skal programmeres.

Eks. 1 Tastes tallet 4 kommer bokstaven «G» frem.
Eks. 2 Tastes tallet 5 raskt 2 ganget etter hverandre, kommer bokstaven «K» frem.
Eks. 3 Tastes tallet 9 raskt 3 ganget etter hverandre, kommer bokstaven «F» frem.

HUSK
Sjekk at det er nok papir i printeren

RAPPORTER og OPPGJØR

Casio SE-S400/SE-C450

På SE-S400 og SE-C450 er det kun 1 printer. Journalen (sladrerull) er elektronisk.
I følge regnskapsloven er man pliktig til å arkivere journalen i 10 år.

Journalen er en tro kopi av alt som er gjort på kassen siden sist journalen ble skrevet ut og er et nødvendig hjelpemiddel for å finne eventuelle feilslag.

Sjekk alltid at det er nok papir i printeren før utskrift av rapporter.
Trykk på tasten for Z Dagsoppgjør med Journalutstkrift.EL. JOURNAL.
Nøkkel kan stå i REG.

Dersom * vises i displayet er journalminnet fullt. Skriv den ut i Z ut.

Dagsoppgjør / Z-rapport (SE-S400/SE-C450)

Vri nøkkel til **Z**
Trykk KONTANT (dagsoppgjør skrives ut).

El. journal

Vri nøkkel til **Z**
Bruk pil-taster og velg «JOURNAL», og trykk KONTANT.
(journal skrives ut).

Casio SE-S3000/SE-C3500

På SE-S3000 og SE-C3500 er det 2 printere. Journalen (sladrerull) skrives fortløpende på den høyre rullen.

Dagsoppgjør / Z-rapport (SE-S3000/SE-C3500)

Vri nøkkel til **Z**
Trykk KONTANT (dagsoppgjør skrives ut).

Generelt om X og Z

Nøkkel i X = AVLESER
Ved utskrift i X blir rapportene IKKE nullstilt. Denne posisjonen brukes til avlesning.

Nøkkel i Z = NULLSTILLER
Ved utskrift i Z vil rapportene bli NULLSTILT og salgstallene flyttes over i neste rapportnivå; måned, år.

Nøkkel i X2/Z2 = Måned (periode 1) / Årsrapport (periode2)
Ved å sette nøkkelen i X2/Z2 posisjon, kan man med piltastene velge mellom 4 forskjellige rapporter, etterfulgt av å trykke på KONTANT.

Ved utskrift av rapport i Z slettes salgstallene og overføres til neste rapportnivå (måned/år). Vær nøye med å ha en fast rutine med hensyn til utskrift og nullstilling av kassen etter endt arbeidsdag.

Noen eksempler på rapporter og utskrifter

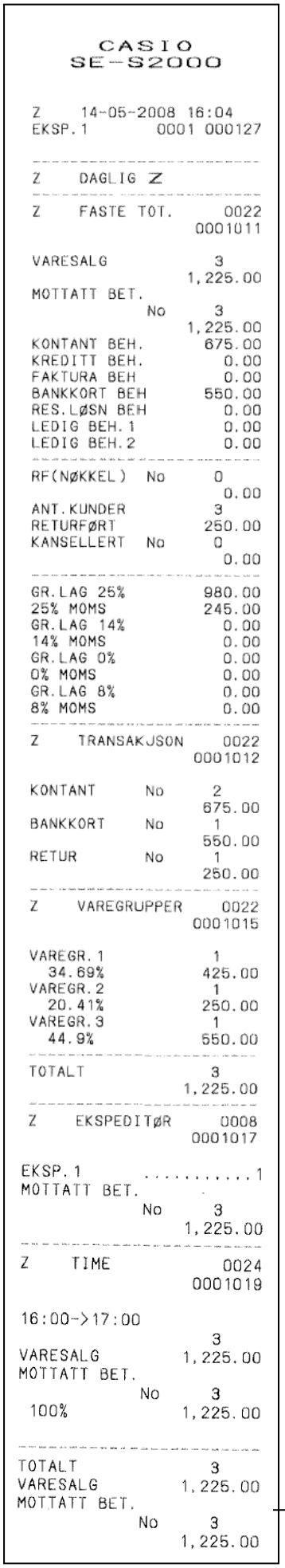

CASIO
SE-S2000

Z 14-05-2008 16:04
EKSP.1 0001 000127

Z DAGLIG Z

Z FASTE TOT. 0022
0001011

VARESALG 3
1,225.00
MOTTATT BET.
No 3
1,225.00
KONTANT BEH. 675.00
KREDITT BEH. 0.00
FAKTURA BEH 0.00
BANKKORT BEH 550.00
RES.LØSN BEH 0.00
LEDIG BEH.1 0.00
LEDIG BEH.2 0.00

RF(NØKKEL) No 0
0.00
ANT.KUNDER 3
RETURFØRT 250.00
KANSELLERT No 0
0.00

GR.LAG 25% 980.00
25% MOMS 245.00
GR.LAG 14% 0.00
14% MOMS 0.00
GR.LAG 0% 0.00
0% MOMS 0.00
GR.LAG 8% 0.00
8% MOMS 0.00

Z TRANSAKJSON 0022
0001012

KONTANT No 2
675.00
BANKKORT No 1
550.00
RETUR No 1
250.00

Z VAREGRUPPER 0022
0001015

VAREGR.1 1
34.69% 425.00
VAREGR.2 1
20.41% 250.00
VAREGR.3 1
44.9% 550.00

TOTALT 3
1,225.00

Z EKSPEDITØR 0008
0001017

EKSP.1 1
MOTTATT BET.
No 3
1,225.00

Z TIME 0024
0001019

16:00->17:00

3
VARESALG 1,225.00
MOTTATT BET.
No 3
100% 1,225.00

TOTALT 3
VARESALG 1,225.00
MOTTATT BET.
No 3
1,225.00

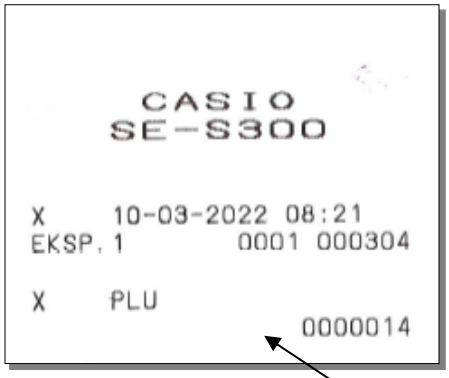

CASIO
SE-S300

X 10-03-2022 08:21
EKSP.1 0001 000304

X PLU
0000014

PLU X/Z
Daglig X / Z
Gruppe X / Z
Time/Time pr dag X / Z
Dag/Dag pr mnd X / Z
Åpne bord X / Z
Salg hittil i dag (Flash, kun i X)

CASIO
SE-S300

X 10-03-2022 08:21
EKSP.1 0001 000303

X TIME
0000019

08:00->09:00

3
VARESALG 144.00
MOTTATT BET.
No 3
100% 144.00

TOTALT 3
VARESALG 144.00
MOTTATT BET.
No 3
144.00

CASIO
SE-S300

X 10-03-2022 08:12
EKSP.1 0001 000300

X HITTIL I DAG
0000071

VARESALG 12
144.00
MOTTATT BET.
No 3
144.00
KONTANT BEH. 144.00

FEILMELDINGER

Feilmeldinger vil fremkomme på displayet dersom et problem oppstår, samtidig som kassen piper. Erfaringsmessig er det som regel brukerfeil. Sjekk derfor feilmeldingene før forhandler kontaktes.

Feilkoden angir hva som er feilen.

Feilkode	Betydning	Tiltak
E001	Hovednøkkel står i feil posisjon, nøkkelen er vridd før ekspedisjonen er avsluttet.	Vri nøkkel tilbake til REG/annen posisjon som ikke piper og avslutt (som regel SUBTOTAL eller KONTANT).
E003	Feil ekspeditør.	Finn riktig ekspeditør/bord og avslutt.
E004	Error INIT/FC	Alvorlig feil. Kontakt leverandør.
E008	Ekspeditørnummer uteglemt	Registrer ekspeditørnummer
E010/011	Skuffen står åpen.	Lukk skuffen
E017/018	Bordnummer mangler	Tast bordnummer
E019	Antall kunder/gjester mangler	Tast inn antall kunder/gjester
E021	Ingen link til varegruppe på PLU	Programmer PLU'en korrekt. Se side 18.
E026	Beskjed/Tilbehør mangler	Registrer Beskjed/Tilbehør
E029	Ugyldig operasjon	Avslutt transaksjonen
E031	Tvang på SUBTOTAL	Trykk SUBTOTAL før avslutning på betalingsmåte.
E033	Uteglemt å registrere mottatt beløp	Registrer mottatt betaling og avslutt på riktig betalingsmåte
E035	For høyt vekselbeløp	Tast inn et lavere beløp og prøv igjen.
E036	For mye penger i skuff	Reduser penger i skuff
E037	For høyt beløp	Prøv igjen med et lavere beløp
E038	Tvang på deklarert oppgjør	Deklarer opptalte penger og ta oppgjør
E040	Kundebong glemt	Skriv ut kundebong og fortsett
E046	REG buffer fullt	Avslutt transaksjonen
E049	CHCK buffer fullt	Avslutt og lukk aktuelt Bord/CHK
L	Batterinivå lavt	Skift batteri
*	Journalminne	Sett i ny rull og skriv ut journalen.

Hvis kasseapparatet "piper", så trykk på "C" (Clear).

Se evt. ytterligere om feilmeldinger i Engelsk manual.

Hvis kassaskuffen ikke åpner

Hvis kassaskuffen ikke åpner !
Ved eventuelt strømavbrudd kan skuffen åpnes manuelt. Under skuffen, bak, sitter en spak som skyves til sides, magneten frigjøres og skuffen åpnes.

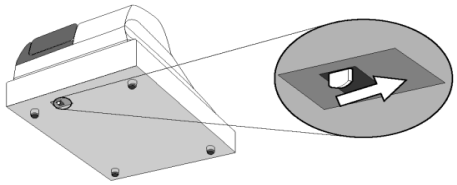

Viktig:
Skuffen åpnes ikke dersom den er låst med nøkkel

REGNSKAPSLOV 1998 / Krav til kassaapparat

GENERELT FOR ALLE SOM HAR KONTANTOMSETNING (PLIKTIG TIL Å BETALE MERVERDIAVGIFT)

Kortfattet huskeliste over nye forskrifter som gjelder ved innføring av ny regnskapslov.

1. Dokumentasjon av regnskaps(kassa)systemet :

* Det skal foreligge brukerveiledning for det som føres elektronisk.
* Det skal alltid være tilgjengelig brukerveiledning som beskriver bl.a. oppgjørsform og som beskriver utskrift av elektronisk journal.

2. Dokumentasjon (oppgjør) av kontantsalg:

*** Summering strimmel fra *kassaapparat* (X/Z rapporter)**

*** Dagens kontantsalg skal telles , dokumenteres og avstemmes.**

3. Salgsdokumentasjon skal inneholde (minimumsinnhold) **:**

* Dato for utstedelse av dokumentasjon.
* Angivelse av partene, Selgersnavn (logo) og org.nr skal stå på kassakvittering.
* Ytelsens art og mengde (artikkel spesifisering og/eller varegruppefordeling).
* Tidspunkt og sted for levering av ytelse (Klokke og dato på kassakvittering).
* Vederlag og Betalingsforfall.
* Avgifter knyttet til transaksjonen. Moms spesifisering med momsgrunnlag og moms.

4. Dokumentasjon vedr. bruk av kassaapparat.

* Dokumentasjon av korreksjonsposter , opplæring , rabatt , feilslag (beløp og antall).
* Daterte, nummerte summering strimler (dato/klokke og fortløpende bilagsteller).
* Papirdok. må inneholde klokkeslett for utkjøring fra kasse.
* Kassaapparatet skal være synlig for kunden.
* Kassaapparatet skal skrive kassakvittering og denne skal leveres kunden.

(Kassakvittering er dokumentasjon for kjøper jf. RF § 5-5)

5. Kasseavstemming – innhold (RF 5-3 annet ledd)

* Kassabeholdninger skal telles ved hvert vaktskifte (hver enkelt ekspeditør).
* Differanser skal forklares.
* Avstemming (motpostering) skal dateres og signeres av de som foretar opptelling og utfører avstemming.

6. Problem – varens art og mengde

* Mange kassasystemer for mindre virksomheter kan ikke angi art og mengde – kun varegrupper.
* "Begrenset regnskapspliktige" kan bruke varegrupper i stedet for art mengde(§5-3).

SKJERPEDE REGLER FOR SERVERINGSNÆRINGEN

Rf § 7-3 Gjelder kun de som serverer øl, vin, eller brennevin.
Pkt 1 –6 gjelder også for serveringsnæringen og frisørbransjen.

Registrering

Omsetning /uttak , innkjøp og beholdninger skal spesifiseres på varegrupper for :

Mat, øl, vin, brennevin, mineralvann, kaffe/te, tobakk, andre varer.

I tillegg skal følgende spesifiseres***:***

Garderobe inntekt, inngangspenger og evt. spilleinntekter.

Dokumentasjon

Dokumentasjon – Summerings strimmel skal vise :

* Klokkeslett for hver registrering.

**** Omsetning pr.ansatt (kelner) fordelt på varegrupper.***

SKJERPEDE REGLER FOR FRISØRVIRKSOMHET

Videreføring av forskrift av 12/12-97 om bokf. og inntektslegitimasjon av frisør.

Registrering

Oms./uttak , kjøp og beholdninger skal spesifiseres på salgsvarer og behandlingsvarer.

Dokumentasjon

Dokumentasjon – Summerings strimmel skal vise :

* Klokkeslett for hver registrering.

*** Omsetning per ansatt fordelt på varesalg og behandlingsinntekter**.

TELEFONSUPPORTAVTALE

For CASIO kassaapparat

Kunde navn		**Kassemodell**	
Org. nr		**Ant kasser**	
Ref. person		**Serienr. kasse**	
Fakturaadresse			
Postnr og Sted			
Brukerstedsadresse			
Postnr og Sted			
Telefon		**Inst. dato**	
Fax		**Pris pr år**	

Telefonnummer til support KBD AS (Åpningstid - se nedenfor)	
Avtalenummer KBD	

Denne avtalen skal avhjelpe kundens behov for **telefonisk** hjelp i forbindelse med daglig drift av kundens kassaapparat og videre sikre kunden rask og pålitelig hjelp

Avtalen dekker:

- Kort rettledning i daglig bruk
- Hjelp i fb.m. feilbetjening og feilprogrammering
- Kort igangsetting av omprogrammering
- Problemanalyse ved tekniske feil

Før du ringer:

- Finn avtalenummer slik at du kan opplyse om avtalenummer og apparattype.
- Ha bruks- og programmeringsveiledning lett tilgjengelig.
- Ha telefonapparat tilgjengelig i umiddelbar nærhet av kassapunktet.

Når kan du ringe KBD supporttelefon?

- **Mandag – Fredag** **Kl 0800 – 2000**
- **Lørdag** **Kl 1000 – 1500**
- **Søndag** **Kl 1000 – 1400**

Avtalen gjelder i ett år om gangen og fornyes automatisk, dersom den ikke er sagt opp **skriftlig** innen 2 mnd. før start på ny periode.
Avtalen faktureres forskuddsvis og skal være fullt betalt før start på ny periode.
Prisen justeres årlig i hht. konsumprisindeksen.

Kasse og Butikkdata AS forbeholder seg retten til enhver tid å endre deler av denne avtalen, samt å overdra avtalen til tredjepart. Ved slike endringer skal kunden informeres om dette ved mottakelse av faktura for ny periode.

Avtalenummer og telefonnummer til telefonsupport vil bli oversendt kunden straks avtalen er signert og returnert oss.

_____ _____ _____

Dato

KASSE OG BUTIKKDATA AS

Ravnsborgveien 52, 1395 Hvalstad
Tlf: 66 77 80 30 **Faks: 66 77 80 31**
E.mail: firmapost@kbd.as

Signatur kunde

Prisliste telefonsupportavtale **pr. September 2013**

MODELL			PRIS
CASIO	TE-100	KR.	375,-
CASIO	TE-2000	KR.	375,-
CASIO	SE-S300	KR.	495,-
CASIO	SE-S2000	KR.	495,-
CASIO	SE-C300	KR.	495,-
CASIO	SE-C2000	KR.	495,-
CASIO	SE-S400	KR.	495,-
CASIO	SE-S3000	KR.	495,-
CASIO	SE-C450	KR.	495,-
CASIO	SE-C3500	KR.	495,-
CASIO	TE-2200	KR.	695,-
CASIO	TE-2400	KR.	695,-
CASIO	TE-3000	KR.	695,-
CASIO	TE-4000	KR.	695,-
CASIO	QT-6000	KR.	1495,-
CASIO	QT-6100	KR.	1495,-
CASIO	QT-6600	KR.	1495,-

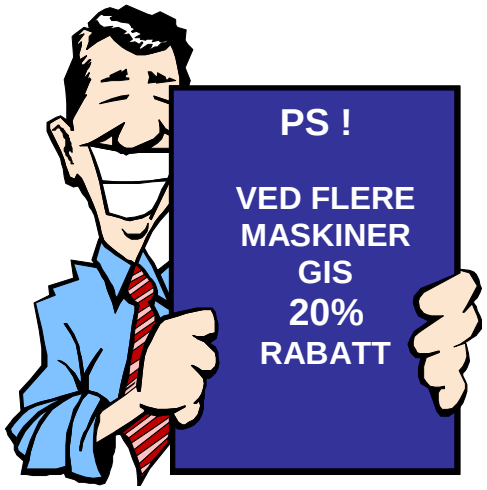

Oppgitte priser er eks mva.

CASIO